
Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2019:1

Kyrkoordningens bestämmelser om tillhörighet

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2019:6, Kyrkoordningens bestämmelser om tillhörighet, i vilken lämnas förslag till kyrkoordningsändringar med innebörd att samma förutsättningar ska gälla för alla som vill tillhöra Svenska kyrkan, oavsett medborgarskap.

Tillsyns- och uppdragsutskottet välkomnar de föreslagna ändringarna. Utskottet vill också framhålla att det finns anledning att bevaka om omfattningen av kyrkliga handlingar gällande tillhöriga men utlandsbosatta personer framgent ökar samt hur detta påverkar församlingarnas ekonomi.

Utskottet föreslår att kyrkomötet ska besluta att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2019:6, Kyrkoordningens bestämmelser om tillhörighet

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, se *bilaga 1*.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:6 i Ln 2019:3y, se *bilaga 2*.

Yttrande från Kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:6 i Kn 2019:4y, se *bilaga 3*.

Bakgrund

Gällande bestämmelser

I kyrkoordningens sjätte avdelning finns bestämmelser om kyrkotillhörighet i 29 kap. Av inledningstexten kan utläsas att Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka med uppdrag att förmedla evangelium i ord och handling. Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare likaväl som den som hunnit längre på trons väg. Av inledningstexten framgår vidare att den som döps i Svenska kyrkans ordning därmed blir upptagen i Svenska kyrkan. Den som har döpts i någon annan kristen kyrkas ordning kan inträda i kyrkan genom att anmäla sig. Det finns också möjlighet att tillhöra Svenska kyrkan i avvaktan på dop. 29 kap. 1 § kyrkoordningen har följande lydelse.

En person som är svensk medborgare, eller utländsk medborgare bosatt i Sverige, får tillhöra Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen får besluta att även någon annan person får tillhöra Svenska kyrkan.

Ärendets initierande och beredning

Under kyrkomötet 2017 behandlades tre motioner som på olika sätt gällde medlemskapet i Svenska kyrkan. I motion 2017:24 Medlemskap i Svenska kyrkan, föreslogs att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av 29 kap. 1 och 2 §§ kyrkoordningen, särskilt avseende kravet på medborgarskap, samt beträffande 6 § samma kapitel, angående beslut om medlemskap i Svenska kyrkan. I motion 2017:66 Kyrkoordningens bestämmelser om dop och kyrkotillhörighet, föreslogs att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att göra en översyn av kyrkoordningens bestämmelser om å ena sidan den döptes rättigheter och skyldigheter och å andra sidan den tillhöriges rättigheter och skyldigheter. I motion 2017:115 Ofrivilligt utträde ur Svenska kyrkan, föreslogs att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att vara medlem i Svenska kyrkan om folkbokföringsadress saknas. De ovannämnda motionerna behandlades av Tillsyns- och uppdragsutskottet i betänkandet TU 2017:6, Medlemskap i Svenska kyrkan. Utskottet föreslog att kyrkomötet skulle avslå samtliga motioner, men föreslog samtidigt, med anledning av motionerna, att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att i arbetet med en översyn av frågor om kyrkotillhörigheten beakta det som utskottet anfört. I sina överväganden anförde utskottet bland annat följande.

I ett tidigare mer enhetligt samhälle där det fram till år 1951 i princip inte var möjligt att vara svensk medborgare och inte samtidigt tillhöra ett trossamfund och där Svenska kyrkan hade en nära förbindelse med staten kunde det vara naturligt att svenskt medborgarskap också var en förutsättning för kyrkotillhörighet. Såväl Svenska kyrkans ställning som människors livsmönster har påtagligt förändrats sedan det infördes bestämmelser om en direkt koppling mellan medborgarskap och kyrkotillhörighet. Det finns anledning att pröva om det bör göras ändringar i kyrkoordningens bestämmelser mot bakgrund av de samhällsförändringar som har ägt rum. Det har också tillkommit ett antal självständiga församlingar som tillhör Svenska kyrkan genom Svenska kyrkan i utlandet. Samtidigt måste beaktas att Svenska kyrkan liksom systerkyrkor i andra länder har ett ansvar som är territoriellt bestämt.

Utskottet har erfarit att ett arbete är under planering på kyrkokansliet som avser vissa frågor kring kyrkoordningens bestämmelser om kyrkotillhörighet. Utskottet ser det som angeläget att de frågor som tas upp i de tre motioner som behandlas i detta betänkande finns med i det arbetet.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag (KmSkr 2017:7).

Kyrkokansliet upprättade med anledning av detta en promemoria – *Kyrkoordningens bestämmelser om kyrkotillhörighet – om medborgarskapets betydelse, dopets ställning i relation till utträdde m.m.* – i vilken föreslogs att det inte längre ska finnas någon bestämmelse om grundläggande förutsättningar för tillhörighet till Svenska kyrkan utifrån medborgarskap och att den nuvarande bestämmelsen i 29 kap. 1 § kyrkoordningen därför ska upphöra att gälla. Frågåendet av medborgarskap som grundläggande förutsättning för tillhörighet medför att alla som döps i Svenska kyrkans ordning blir upptagna i kyrkan genom dopet samt att kyrkostyrelsen inte längre ska göra någon särskild prövning av förutsättningar för inträde för den som inte är svensk medborgare eller för den som är utländsk medborgare och inte bosatt i Sverige. Inte heller när det gäller upptagande i Svenska kyrkan genom anmälan eller meddelande ska någon särskild grundläggande prövning behöva göras utifrån medborgarskap. Förslaget innebär också att ingen kommer att förlora sin tillhörighet till Svenska kyrkan vid bosättning utomlands eller vid övergivande av svenskt medborgarskap. Som en konsekvens av att den första paragrafen i kapitlet föreslås utgå, föreslås vissa följdändringar beträffande beteckningen av kapitlets resterande paragrafer. Följdändringar beträffande paragrafbeteckning krävs av samma anledning även i 11, 19 och 59 kap. kyrkoordningen. Det föreslås också att beslut i tillhörighetsärenden för personer som inte är folkbokförda i Sverige ska fattas av kyrkoherden för den församling dit anmälan eller meddelande lämnas in, i stället för av kyrkostyrelsen. Detsamma föreslås gälla för utlandsförsamlingarna. Förändringen uppnås genom en ändring av 29 kap. 6 § fjärde stycket. De föreslagna nya lydelseerna av bestämmelserna i kyrkoordningen föreslås träda i kraft den 1 juli 2020.

Promemorian remissbehandlades. Drygt hälften av remissinstanserna, däribland samtliga stift, Svenska kyrkans överklagandenämnd, Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar samt 33 församlingar och pastorat, inkom med svar. Promemorians förslag har av remissinstanserna fått ett nästintill fulltaligt stöd.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsens förslag överensstämmer med promemorians förslag enligt ovan. Kyrkostyrelsen har således i sin skrivelse föreslagit följande.

- Det ska inte längre finnas någon bestämmelse om grundläggande förutsättningar för tillhörighet till Svenska kyrkan utifrån medborgarskap. Den nuvarande, inledande bestämmelsen i 29 kap. kyrkoordningen, 29 kap. 1 § kyrkoordningen, ska därför upphöra att gälla. Rubriken närmast före nämnda bestämmelse ska utgå.
- Kyrkostyrelsen ska inte längre fatta beslut om tillhörighet till Svenska kyrkan. Dessa beslut ska i stället fattas på lokal nivå.
- För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om in- och utträde ur kyrkan av kyrkoherden för den församling dit anmälan eller meddelandet lämnas in. Detta gäller även om anmälan eller meddelandet lämnats in till en utlandsförsamling.
- En konsekvensändring görs i 29 kap. 10 § andra stycket, där det stadgas om överklagande av kyrkostyrelsens beslut.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Tillsyns- och uppdragsutskottet välkomnar de föreslagna ändringarna i kyrkoordningen, huvudsakligen innebärande att samma förutsättningar ska gälla för alla som vill tillhöra Svenska kyrkan, oavsett medborgarskap. Utskottet menar att beslutsfattande på lokal nivå skulle medföra att handläggningen av tillhörighetsärenden effektiviseras, samtidigt som den lokala kompetensen tas tillvara.

Utskottet önskar särskilt framhålla följande. Medlemmar i Svenska kyrkan som är svenska medborgare när de utvandrar från Sverige förblir medlemmar i Svenska kyrkan. Enligt nu aktuellt förslag kommer även medlemmar i Svenska kyrkan som är utländska medborgare när de utvandrar från Sverige att förbli medlemmar i Svenska kyrkan. Medlemskapet medför rätt att kostnadsfritt ta del av kyrkliga handlingar i Sverige. Dessa kyrkliga handlingar avseende utlandsbosatta medlemmar omfattas inte av nu gällande clearingsystem, vilket medför att den församling i vilken den kyrkliga handlingen genomförs inte kan få ekonomisk ersättning för kostnaderna i samband med den kyrkliga handlingen. Utskottet vill därför framföra att det finns anledning att bevaka om omfattningen av kyrkliga handlingar gällande tillhöriga men utlandsbosatta personer, som inte tillhör en församling i Svenska kyrkan i Sverige, framgent ökar samt hur detta påverkar församlingarnas ekonomi.

Med ovannämnda medskick föreslår utskottet att kyrkomötet ska besluta att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Margareta Nisser-Larsson, ordförande

Heidi Stenberg, sekreterare

Beslutande: Margareta Nisser-Larsson, ordförande, Maria Johansson-Berg, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof André, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Anna-Lena Carlsson, Stig Eriksson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Johan Blix, Linda Sjöo och Torbjörn Arvidsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Birgitta Eliasson, Sebastian Claussen, Linda Isberg, Sten Janson, Birger Svensson, Julia Kronlid, Jonas Chongera, Hans Weichbrodt, Anna Stenberg, Marcus Romedahl och Jan Björkman.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

4 §

Den som har fyllt 18 år och som i annat fall än som avses i 2 § vill inträda i Svenska kyrkan ska efter skriftlig anmälan tas upp i Svenska kyrkan, om han eller hon

1. är döpt i Svenska kyrkans eller någon annan evangelisk-luthersk kyrkas ordning eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med, eller

2. är döpt i något annat kristet trossamfunds ordning och samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, eller

3. samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära som förberedelse för dop.

6 §

Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling där den som ärendet rör, enligt 35 kap. 1 a–6 §§, ska vara kyrkobokförd.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst i församlingen eller pastoratet att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av *kyrkostyrelsen*. Även kyrkoherden för *en utlandsförsamling får pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan för den som inte är folkbokförd i Sverige men är eller får vara medlem i utlandsförsamlingen*. Kyrkoherden får utse en annan präst som är verksam inom kyrkoherdens ansvarsområde att pröva sådana frågor.

7 §

Kyrkotillhörigheten för den som blir upptagen i Svenska kyrkan gäller från och med

1. dopdagen eller

2. den dag då meddelande eller anmälan om inträdet kom in till den som enligt 6 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan.

8 §

Kyrkotillhörigheten upphör från och med den dag då anmälan om utträdet kom in till den som enligt 6 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan.

3 §

Den som har fyllt 18 år och som i annat fall än som avses i 1 § vill inträda i Svenska kyrkan ska efter skriftlig anmälan tas upp i Svenska kyrkan, om han eller hon

5 §

Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling där den som ärendet rör, enligt 35 kap. 1 a–6 §§, ska vara kyrkobokförd.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden för den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst i församlingen eller pastoratet att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av kyrkoherden för *den församling där anmälan eller meddelandet lämnats in. Detta gäller även om anmälan eller meddelandet lämnats in till en utlandsförsamling*. Kyrkoherden får utse en annan präst som är verksam inom kyrkoherdens ansvarsområde att pröva sådana frågor.

6 §

Kyrkotillhörigheten för den som blir upptagen i Svenska kyrkan gäller från och med

2. den dag då meddelande eller

anmälan om inträdet kom in till den som enligt 5 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan.

7 §

Kyrkotillhörigheten upphör från och med den dag då anmälan om utträdet kom in till den som enligt 5 § ska pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan.

10 §

Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Detsamma gäller kyrkostyrelsens beslut enligt 6 §.

9 §

Domkapitlets beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd.

59 kap.

16 §

Bestämmelser om upptagande i Svenska kyrkan finns i 29 kap. 2–4 §§.

Bestämmelser om upptagande i Svenska kyrkan finns i 29 kap. 1–3 §§.

Detta beslut träder i kraft den 1 juli 2020.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2019:3y

Kyrkoordningens bestämmelser om tillhörighet

Läronämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2019:6 Kyrkoordningens bestämmelser om tillhörighet

I Ln 2003:11y framhåller Läronämnden:

Från jordens alla väderstreck samlar Gud genom Jesus Kristus en församling. Kyrkan har uppdraget att erbjuda alla människor Guds rikes gemenskap, som inte känner några jordiska gränser.

Detta innebär att vi som kristna har flera olika identiteter. Vi är inte bara kristna individer, medlemmar av en lokal församling och en kyrka, utan även delaktiga i den världsvida kristenheten och hör samman med alla människor, skapade till Guds avbild.

Kyrkan är inte etniskt bestämd och nationerna har ingen konstitutiv betydelse för kyrkans identitet.

Även i Ln 2018:9y understryks att ”tillhörigheten till Svenska kyrkan ur läromässig synvinkel inte är avhängig medborgarskap”. I det sammanhanget noterades att ändring av regler för kyrkotillhörighet kan ha implikationer för kyrkosyn och ekumenik. Läronämnden menar att KsSkr 2019:6 hanterar dessa frågor på ett läromässigt tillfredsställande sätt.

Uppsala den 29 augusti 2019

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Anna Cöster, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Sören Dalevi, biskop Eva Nordung Byström, biskop Åsa Nyström, biskop Thomas Petersson, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Marta Axner Ims, Margarethe Isberg, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Mikael Winninge.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2019:4y

Kyrkoordningens bestämmelser om tillhörighet

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:6 Kyrkoordningens bestämmelser om tillhörighet

Kyrkorättsnämnden har inget att erinra mot de föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 2 september 2019

På Kyrkorättsnämndens vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Närvarande ledamöter: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Stig Eriksson, Mattias Benke, Bengt Kjellgren, Manilla Bergström, Anna-Lena Järvstrand och Mats Törnered.

Biskop Eva Nordung Byström har deltagit i nämndens överläggningar.

Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2019:2

Tillsyn av samfälligheterna för särskilda uppgifter

Sammanfattning

I betänkandet behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2019:4 avsnitt 2, Tillsyn av samfälligheterna för särskilda uppgifter, i vilken lämnas förslag till kyrkoordningsändringar av innebörd att kyrkoordningens bestämmelser om tillsyn ska gälla även för de båda samfälligheterna för särskilda uppgifter, Samfälligheten Gotlands kyrkor och Göteborgs begravnings-samfällighet, samt att bestämmelserna om riktlinjer för begravningsverksamheten även ska gälla för Göteborgs begravnings-samfällighet.

Utskottet instämmer i sak med kyrkostyrelsens förslag men föreslår vissa justeringar föranledda av Kyrkorättsnämndens yttrande.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt *bilaga 1*.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2019:4 avsnitt 2, Tillsyn av samfälligheterna för särskilda uppgifter

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Yttrande från Kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2019:4, avsnitt 2, i Kn 2019:2y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Kyrkostyrelsens skrivelse

I skrivelsens andra avsnitt lämnas förslag till kyrkoordningsändringar av innebörd att kyrkoordningens bestämmelser om tillsyn ska gälla även för de båda samfälligheterna för särskilda uppgifter, Samfälligheten Gotlands kyrkor och Göteborgs begravnings-samfällighet, samt att bestämmelserna om riktlinjer för begravningsverksamheten även ska gälla för Göteborgs begravnings-samfällighet. Ändringsförslaget omfattar ändringar av bestämmelserna i 2 kap. 10 a och 10 b §§ och 6 kap. 4 § kyrkoordningen samt införandet av en ny rubrik före 2 kap. 6 a § kyrkoordningen. Förslaget har utarbetats med anledning av ett uppdrag från kyrkomötet (KmSkr 2017:20) att göra

en översyn av bestämmelserna om stiftens tillsyn över de kyrkliga samfälligheterna för särskilda uppgifter.

Samfälligheterna för särskilda uppgifter

Regleringen av samfälligheterna för särskilda uppgifter i kyrkoordningen rör en mycket begränsad reglering som genom en hänvisningsbestämmelse i 2 kap. 10 b kyrkoordningen gör vissa av kyrkoordningens bestämmelser tillämpliga på samfälligheterna. Bestämmelserna som gjorts tillämpliga för samfälligheterna rör Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och deras funktion som företrädare för arbetsgivare enligt 34 kap 6 § kyrkoordningen och bestämmelser om överklagande av beslut att inte lämna ut en handling och överklagande av beslut att vägra rätta eller vägra lämna ut information om personuppgifter i dataregister enligt 53 kap. 12 § respektive 56 kap. 7 § kyrkoordningen. Utöver detta har även bestämmelser om beslutsprövning gjorts tillämpliga och dessa reglerar vilka kyrkliga enheters beslut som kan bli föremål för beslutsprövning, vem som får begära beslutsprövning, hur man begär beslutsprövning, grunderna för beslutsprövning samt åtgärder när ett beslut har upphävts, vilket regleras i 57 kap. 8–10 och 20 §§ kyrkoordningen. Tillsyn, utöver möjligheten till beslutsprövning regleras dock inte.

Kyrkostyrelsen har därutöver utfärdat närmare bestämmelser beträffande samfälligheterna. Genom hänvisningsbestämmelser i kyrkostyrelsens närmare bestämmelser för respektive samfällighet har huvuddelen av det som regleras i kyrkoordningen beträffande kyrkofullmäktiges och kyrkorådets arbetsformer gjorts tillämpligt på samfälligheterna. Motsvarande gäller beträffande kyrkoordningens bestämmelser om ekonomisk förvaltning och revision. Det är främst ifråga om hur beslutande organ och styrelser utses och är sammansatta som det finns särskilda bestämmelser för samfälligheterna för särskilda uppgifter. Utöver sådant som är betingat av respektive samfällighets uppgifter och sammansättning finns skillnader av annat slag mellan kyrkostyrelsens närmare bestämmelser om respektive samfällighet, däribland regleringen av tillsyn. I bestämmelserna om Samfälligheten Gotlands kyrkor finns begreppet tillsyn inte alls medan det i bestämmelserna reglerande Göteborgs begravnings-samfällighets verksamhet finns ett 5 kap. med rubriken ”Tillsyn och främjande m.m.”. I de sistnämnda bestämmelserna anges mer allmänt att Göteborgs stift, utöver den tillsyn som utövas av länsstyrelsen, får främja och ha tillsyn över begravnings-samfällighetens verksamhet och förvaltning, samt att den kyrkoherde som är ordförande i begravningsstyrelsen ansvarar för tillsyn över all verksamhet i begravnings-samfälligheten utifrån ett pastoralt perspektiv.

Den kyrkliga tillsynen är en funktion av att Svenska kyrkan är en helhet som framträder som församlingar och stift och är en kyrka med episkopal struktur. Stiftets och biskopens ansvar för tillsyn framgår av 6 kap. 4 § och 8 kap. 1 § kyrkoordningen. Närmare bestämmelser om tillsynens innehåll och omfattning finns i 57 kap. 1 § kyrkoordningen.

I 2 kap. 6 a § kyrkoordningen föreskrivs att varje församling och pastorat som är huvudman för begravningsverksamhet genom beslut i kyrkofullmäktige ska fastställa riktlinjer för hur begravningsverksamheten ska vara utformad. Syftet är att stärka och tydliggöra arbetet med utförandet av uppdraget som huvudmän. Fastställda riktlinjer ska sändas till stiftet för kännedom och har därigenom samband med stiftens tillsyn.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt bilaga 1.

Utskottet konstaterar att bestämmelserna i 2 kap. 10 b § kyrkoordningen som reglerar samfälligheternas verksamhet gäller bestämmelser om Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, bestämmelser om överklagande av beslut att inte lämna ut en handling och överklagande av beslut att vägra rätta eller vägra lämna ut information om personuppgifter i dataregister samt bestämmelser om beslutsprövning. Kyrkostyrelsens förslag medför att även kyrkoordningens bestämmelser om tillsyn ska gälla för samfälligheterna för särskilda uppgifter. Den kyrkliga tillsynen kommer därigenom att avse samfälligheterna på motsvarande sätt som gäller för församlingar och pastorat. Utskottet ställer sig positivt till detta.

I kyrkostyrelsens skrivelse föreslås att bestämmelser om beslutsprövning ska placeras i 2 kap. 10 b § kyrkoordningen genom en hänvisning till 57 kap. 8–10 och 20 §§ kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden föreslår att bestämmelser om beslutsprövning uttryckligen ska anges i 57 kap. kyrkoordningen, istället för att regleras genom en hänvisningsbestämmelse i 2 kap. 10 b § kyrkoordningen. Med beaktande av de synpunkter som Kyrkorättsnämnden fört fram i sitt yttrande tillstyrker utskottet i sak kyrkostyrelsens förslag.

Uppsala den 2 oktober 2019

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Maria Johansson-Berg, ordförande

Elin Ljunglöf Slätterman, sekreterare

Beslutande: Maria Johansson-Berg, ordförande, Margareta Nisser-Larsson, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof André, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Anna-Lena Carlsson, Stig Eriksson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Johan Blix, Linda Sjö och Torbjörn Arvidsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Birgitta Eliasson, Sebastian Clausson, Linda Isberg, Sten Janson, Birger Svensson, Jonas Chongera, Hans Weichbrodt, Anna Stenberg, Marcus Romedahl och Jan Björkman.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1 Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen,

dels att 2 kap. 10 a och 10 b §§, 6 kap. 4 § och 57 kap. 8–10 och 20 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det före 2 kap. 6 a § ska införas en ny rubrik ”Riktlinjer för begravningsverksamheten”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

10 a §

För att fullgöra samtliga uppgifter som ingår i begravningsverksamheten enligt begravningslagen (1990:1144) samt för att svara för skötsel av gravar får det i Göteborgs stift finnas en kyrklig samfällighet som omfattar det territoriella område som utgör Göteborgs kyrkliga samfällighet enligt indelningen den 1 januari 2016.

Ett beslut enligt 37 kap. 7 b § som berör någon av de i en sådan begravnings-samfällighet ingående församlingarna ska, trots vad som anges i första stycket, medföra att begravnings-samfällighetens territoriella område ändras på motsvarande sätt.

En sådan begravnings-samfällighet får upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om samtliga ingående församlingar, som inte ingår i pastorat, och pastorat, har samtyckt till det eller om det finns synnerliga skäl.

För en sådan begravnings-samfällighet gäller bestämmelserna i 6 a § om riktlinjer för begravningsverksamheten. Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då samfällighetens beslutande organ.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om en sådan begravnings-samfällighet samt vad som ska gälla vid upplösning av en sådan samfällighet.

10 b §

Följande bestämmelser *om pastorat* ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

- 34 kap. 6 § om Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation,
- 53 kap. 12 § om överklagande,
- 56 kap. 7 § om överklagande, och
- 57 kap. 9, 10 och 20 §§ om *besluts-*

prövning.

Följande bestämmelse om stift ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

- 57 kap. 8 § om *beslutsprövning.*

Följande bestämmelser ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

- 57 kap. 1 och 4 §§ om *tillsyn.*

Därvid ska det som sägs om pastorat i stället gälla en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter.

6 kap.

4 §

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar och pastorat och ha tillsyn över förvaltningen och över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. Det finns närmare bestämmelser om stiftets tillsyn i 57 kap.

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar, pastorat och *samfälligheter för särskilda uppgifter* och ha tillsyn över förvaltningen och över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. Det finns närmare bestämmelser om stiftets tillsyn i 57 kap.

Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.

Stiftet ska anställa och avlöna den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet.

57 kap.

8 §

Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.

Beslut av ett pastorat prövas på begäran av en församling som ingår i pastoratet och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Pastoratets beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om kyrkoherden inte tillhör någon av församlingarna som ingår i pastoratet.

Beslut av en samfällighet för särskilda uppgifter prövas på begäran av en församling inom samfälligheten, ett pastorat inom samfälligheten och på begäran av den som tillhör en församling inom samfälligheten och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling i stiftet, på begäran av ett pastorat i stiftet och på begäran av den som tillhör en församling i stiftet och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 § prövas på begäran av den som tillhör en församling för vilken domprosten är kyrkoherde och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–fjärde styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art,
3. beslut som har fattats av ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte enligt 4 kap. 23 §, och
4. beslut som har fattats av domkapitlet.

9 §

Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling *eller* ett pastorat. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling, ett pastorat *eller en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter*. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till prövningsinstansen. Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet, *samfälligheten* respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

10 §

Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet, *samfälligheten* respektive stiftet,

20 §

Om ett beslut har upphävts och om beslutet redan har verkställts, ska det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska fattas så snart som möjligt.

En församling *och* ett pastorat ska senaste tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet.

En församling, ett pastorat *och en samfällighet för särskilda uppgifter* ska senaste tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2020.

Tillsyn av samfälligheter för särskilda uppgifter

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2019:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 2 Tillsyn av samfälligheter för särskilda uppgifter

Kyrkorättsnämnden menar att de föreslagna bestämmelserna om vem som kan begära prövning av ett beslut av en samfällighet för särskilda uppgifter bör justeras i syfte att tydliggöra vad som föreslås ska gälla. I föreslagna 2 kap. 10 b § andra stycket kyrkoordningen sägs att vid tillämpningen av bestämmelserna i 57 kap. 8 § ska det som där sägs om ett stift gälla för samfälligheten. Avsikten är att på det sättet ange vem som får begära prövningen av en samfällighets beslut. Det underlättar förståelsen och blir tydligare om den saken istället uttryckligen anges i 57 kap. 8 §. Därmed anges också i den sistnämnda paragrafen och inte via en hänvisning i 2 kap. 10 b § att bestämmelserna om beslutsprövning gäller för en samfällighet för särskilda uppgifter. Som en följd av detta bör även övriga bestämmelser som avser hantering av frågor om beslutsprövning avseende en samfällighet av detta slag finnas i 57 kap.

Kyrkorättsnämnden menar mot denna bakgrund att det finns skäl att låta de berörda bestämmelserna få följande lydelse.

2 kap.

10 b §

Följande bestämmelser om *pastorat* ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

- 34 kap. 6 § om Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation,
- 53 kap. 12 § om överklagande,
- 56 kap. 7 § om överklagande, och
- 57 kap. 9, 10 och 20 §§ om *beslutsprövning*.

Följande bestämmelse om stift ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

- 57 kap. 8 § om *beslutsprövning*.

Följande bestämmelser ska tillämpas på en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter:

- 34 kap. 6 § om Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation,
- 53 kap. 12 § om överklagande,
- 56 kap. 7 § om överklagande, och
- 57 kap. 1 och 4 § om *tillsyn*.

Därvid ska det som sägs om pastorat istället gälla en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter.

57 kap.

8 §

Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år. Församlingens beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om han eller hon inte tillhör församlingen.

Beslut av ett pastorat prövas på begäran av en församling som ingår i pastoratet och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för

begäran har fyllt 16 år. Pastoratets beslut prövas också på begäran av kyrkoherden även om kyrkoherden inte tillhör någon av församlingarna som ingår i pastoratet.

Beslut av en samfällighet för särskilda uppgifter prövas på begäran av en församling inom samfälligheten, ett pastorat inom samfälligheten och på begäran av den som tillhör en församling inom samfälligheten och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling i stiftet, på begäran av ett pastorat i stiftet och på begäran av den som tillhör en församling i stiftet och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 § prövas på begäran av den som tillhör en församling för vilken domprosten är kyrkoherde och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–fjärde styckena gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art,
3. beslut som har fattats av ett församlingsmöte eller annat öppet nomineringsmöte enligt 4 kap. 23 §, och
4. beslut som har fattats av domkapitlet.

9 §

Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling eller ett pastorat. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av en församling, ett pastorat *eller en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter*. Svenska kyrkans överklagandenämnd avgör frågor om beslutsprövning när beslut har fattats av ett stift eller en tillsättningsnämnd enligt 34 kap. 12 §.

En begäran om beslutsprövning ska avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till prövningsinstansen. Klaganden ska därvid ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden ska löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, pastoratet, *samfälligheten*, respektive stiftet i stället för till prövningsinstansen, ska den ändå prövas.

10 §

Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet, *samfälligheten*, respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

20 §

Om ett beslut har upphävts och om beslutet redan har verkställts, ska det organ som har fattat beslutet se till att verkställigheten rättas i den utsträckning som det är möjligt. Ett beslut om rättelse ska fattas så snart som möjligt.

En församling *och* ett pastorat ska senaste tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet.

En församling, ett pastorat *och en samfällighet för särskilda uppgifter* ska senaste tre månader efter att ett beslut har upphävts meddela domkapitlet vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av upphävandet.

Kyrkorättsnämnden har inget att erinra mot de föreslagna ändringarna i kyrkoordningen i övrigt.

Uppsala den 2 september 2019

På Kyrkorättsnämndens vägnar

Britas Lennart Eriksson, ordförande

Gunnar Edqvist, sekreterare

Närvarande ledamöter: Britas Lennart Eriksson, ordförande, Stig Eriksson, Mattias Benke, Bengt Kjellgren, Manilla Bergström, Anna-Lena Järvstrand och Mats Törnered.

Biskop Eva Nordung Byström har deltagit i nämndens överläggningar.

Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2019:3

Tematiskt kyrkomöte 2019 – Undervisning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar Tillsyns- och uppdragsutskottet kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 beslutspunkt 3 att kyrkostyrelsen i sitt framtida strategiska arbete ska beakta vad kyrkomötet anfört beträffande undervisning samt motion 2019:28 med förslaget att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på hur det i kyrkoordningen kan anges att församlingen ska ha en plan för sin undervisning, samt att ge kyrkostyrelsen tillkänna vikten av att församlingarnas behov av teologiskt välutbildade lärare tillgodoses.

Utskottet föreslår att kyrkomötet beslutar att med anledning av beslutspunkt 3 i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt framtida strategiska arbete beakta det Tillsyns- och uppdragsutskottet anfört beträffande undervisning.

Motionen föreslås avslås i sin helhet.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. med anledning av beslutspunkt 3 i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt framtida strategiska arbete beakta det Tillsyns- och uppdragsutskottet anfört beträffande undervisning,
2. avslå motion 2019:28, punkt 1,
3. avslå motion 2019:28, punkt 2.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 Tematiskt kyrkomöte 2019 – Undervisning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt framtida strategiska arbete beakta det kyrkomötet anfört beträffande undervisning.

Motionens förslag

Motion 2019:28 av Nils Gårder, Den särskilda undervisningen

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på hur det i kyrkoordningen kan anges att församlingen ska ha en plan för sin undervisning,
2. Kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen tillkänna vikten av att församlingarnas behov av teologiskt välutbildade lärare tillgodoses.

Bakgrund

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen redogör i sin skrivelse för temat för 2019 års kyrkomöte samt beskriver varför kyrkan är kallad att undervisa, vad uppdraget innebär, vems uppdraget är och vem det angår samt hur undervisningsuppdraget kan utföras i vår tid. Vidare finns en vision kring vad som ska ha uppnåtts 2030.

Kyrkostyrelsen är angelägen att få ta del av kyrkomötets erfarenhet kring undervisning och lärande och skrivelsen innehåller därför förslag till frågor som kan utgöra en utgångspunkt för samtal i utskotten.

Som utgångspunkt för Tillsyns- och uppdragsutskottets samtal föreslås i skrivelsen följande frågeställningar:

- ◆ Vilka möjligheter och svårigheter ser utskottet när det gäller tillsyn över undervisningen?
- ◆ Vilken roll kan församlingsinstruktionerna spela och vad finns det för möjligheter att stärka undervisning och lärande?
- ◆ Vad behöver särskilt beaktas vid införandet av undervisningsplaner?
- ◆ Hur kan barnkonsekvensanalysen bidra till att förbättra Svenska kyrkans arbete med undervisning och lärande?

Motion 2019:28

Reglering av plan för undervisning

Alltsedan relationsändringen år 2000 har det förts diskussioner i hela Svenska kyrkan om behovet av att utveckla och förnya arbetet med lärande och undervisning i kristen tro. Ett uttryck för detta är satsningen *Dela tro – dela liv*. Som en fortsättning av den satsningen har ett långsiktigt program för lärande och undervisning utarbetats. Arbetet inleddes år 2016 och programmet utgör ett systematiskt och sammanhållet program som ska stärka och utveckla lärande och undervisning för alla åldrar i Svenska kyrkan. Programmet kan beskrivas som en långsiktig förstärkning av och samling kring kyrkans undervisning; en mobilisering som bygger på krismedvetenhet och en gemensam förståelse av lärande och undervisning i Svenska kyrkan.

I programdokumentet för programmet *Lärande och undervisning* (Programdokument för lärande och undervisning 2019-04-23) anges följande.

Att tala om ett lärandeprogram i singularis och bestämd form ("programmet") är alltså inte helt enkelt, givet att det redan sker undervisning runt om i landet och att församlingarna själva avgör vad de vill ta sig an. Dessutom pågår redan särskilda satsningar på undervisning inom ramen för stiftens strategiska arbete. Det kan därför vara lättare att tänka program i betydelsen samling och utveckling. Det innebär att hela organisationen och utifrån en gemensam krismedvetenhet samlas kring undervisningsuppdraget. Här ingår att inventera, synliggöra och tillgängliggöra det arbete som pågår. Att samla och synliggöra är dock inte tillräckligt. Programmet har en tydlig ambition att också utveckla och förnya Svenska kyrkans arbete med lärande och undervisning. I detta gemensamma arbete har alla kyrkans delar viktiga roller att spela. Uppgiften för nationell nivå blir att etablera och ta ansvar för att driva arbetet enligt de tre linjer som beskrivs i det följande.

Programmet för lärande och undervisning kan beskrivas i tre huvudlinjer:

TU 2019:3

1. stödja arbetet i stift och församlingar,
2. utveckla en digital plattform
3. utveckla stöd till insatser i offentligheten

År 2016 väcktes frågan om att koppla samman utvecklingen av programmet med en kyrkoordningsreglering. Frågan behandlades av kyrkostyrelsens arbetsutskott och vid överläggningar mellan kyrkostyrelsen, domkapitlet samt stiftsstyrelserna. Utöver att undervisning utgör ett prioriterat område, angavs i kyrkostyrelsens skrivelse Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2018–2020 (KsSkr 2017:1) även att ett förslag till kyrkoordningsreglering syftande till att stärka undervisningsuppdraget skulle läggas fram till kyrkomötet 2018. En promemoria med förslag på ändringar i kyrkoordningen med avsikt att förtydliga församlingarnas uppdrag kring lärande och undervisning presenterades vid biskopsmötet i november 2017. Biskopsmötet bejakade förhållandet att lärande och undervisning ges större fokus i och med det planerade programmet men ställde sig avvisande till förslaget på reglering i kyrkoordningen utifrån det framlagda förslaget. Ett av skälen som framfördes var att en reglering i kyrkoordningen borde ske vid en senare tidpunkt, när programmet för lärande och undervisning föreligger. Kyrkostyrelsens arbetsutskott ställde sig bakom biskopsmötets utlåtande och fastställde att det inte var rätt tid att föra fram ett förslag till kyrkoordningsreglering till kyrkomötet 2018 (Protokoll 2017:11 § 220). Enligt tidplanen ska programmet överlämnas till kyrkostyrelsen och kyrkomötet under år 2021.

I kyrkostyrelsens skrivelse Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2019–2021 (KsSkr 2018:1) utpekades återigen lärande och undervisning och därmed programmet som ett särskilt prioriterat område för perioden. Även i kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2020–2022 (KsSkr 2019:1) utpekades lärande och undervisning och därigenom programmet som ett särskilt prioriterat område för perioden.

Undervisning hör till församlingarnas grundläggande uppgift se 2 kap. 1 § kyrkoordningen och i församlingsinstruktionen ska anges hur församlingarna fullgör sin grundläggande uppgift se 2 kap. 6 § kyrkoordningen. Dop- och konfirmationsundervisning regleras i 19 kap. respektive 22 kap. kyrkoordningen och i 22 kap. 5 § anges att domkapitlet får utfärda rättsligt bindande bestämmelser gällande dopundervisningen som föregår konfirmationsgudstjänsten. Kyrkostyrelsen har även fastställt *Riktlinjer för Svenska kyrkans konfirmandarbete*. Riktlinjerna är inte bindande utan blir bindande först om domkapitlet antar riktlinjerna i enlighet med 22 kap. 5 § kyrkoordningen, vilket samtliga domkapitel har gjort. I 57 kap. 5 § kyrkoordningen rörande församlingsinstruktionens innehåll betonas även att instruktionen ska innehålla ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift däribland att bedriva undervisning.

Tillgodoseende av teologiskt välutbildade lärare

Diakonens, församlingspedagogens, kyrkomusikerns och prästens uppdrag utgår från församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt att utöva diakoni och mission. Uppdraget är gemensamt med alla kyrkotillhöriga men betoningen i uppdragen är olika. ”Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas” (kyrkoordningen, andra avdelningen, inledningstexten). ”Alla kyrkans anställda och medarbetare ska tjäna kyrkan och församlingen och i det

uppdrag de fått bidra till att evangeliet blir känt, kyrkan uppbyggd och människorna tjänade” (kyrkoordningen, sjunde avdelningen, inledningstexten).

Till den nationella nivåns uppgift hör att ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplaner för dessa samt att se till att utbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning, se 10 kap. 3 § p. 5 kyrkoordningen. Ansvaret för att bedriva kyrkliga grundutbildningar är inte reglerat i kyrkoordningen men kyrkostyrelsens ansvar som huvudman sträcker sig långt tillbaka. Kyrkoordningens ansvarsfördelning mellan stift och nationell nivå innebär att det är stiftets uppgift att främja församlinglivet, i vilket det ingår att erbjuda möjligheter till utbildning och handledning, och nationell nivåns uppgift att stödja stiftet i detta främjande-uppdrag, se 6 kap. 1 § och 10 kap 3 § p. 1 kyrkoordningen.

Genom 2012 års utbildningsreform bildades Svenska kyrkans utbildningsinstitut, som påbörjade sin utbildningsverksamhet 2014. Den pastorala utbildningen för präster, diakoner, församlingspedagoger och kyrkomusiker samlades till utbildningsinstitutet. Ett av motiven till reformen var att samverka mellan de olika yrkesgrupperna skulle vara en naturlig del av studierna och skulle skapa förutsättningar för lärande och samarbete. Ett annat motiv var att en utbildningsorganisation i egen regi skulle ge möjlighet att utveckla kunskap och undervisning om vad pastoralteologisk kompetens är och hur lärande ska ske.

Studierna till diakon, församlingspedagog, kyrkomusiker och präst följer de regler och examina som gäller inom högskola och universitet samt Svenska kyrkans egna regelverk. Den grundläggande utbildningen ges inom det offentliga utbildningssystemet och Svenska kyrkan tillhandahåller genom Svenska kyrkans utbildningsinstitut pastoralteologiska utbildningar som är specifika för tjänst inom Svenska kyrkan. Diakoner, församlingspedagoger och präster läser ett avslutande pastoralteologiskt år medan kyrkomusiker läser ett år på halvfart och de pastoralteologiska kurserna skräddarsys för respektive yrkeskategori. Diakon- och församlingspedagogutbildningar bedrivs också på distans. Förutom det pastoralteologiska året läser prästkandidaterna en pastoralteologisk grundkurs, motsvarande tio veckors heltidsstudier, som ges av Svenska kyrkans utbildningsinstitut under den studerandes akademiska studier. Kursen ges förutom i Uppsala och Lund även i Göteborg och Umeå. Utöver utbildningsprogrammen på utbildningsinstitutet bedriver även fyra folkhögskolor kyrkomusikalisk utbildning på uppdrag av Svenska kyrkan för behörighet som kyrkomusiker på C-nivå.

Vid tidpunkten för reformen uttalades att möjligheten till påbyggnadsutbildning utgör en vital fråga för att i framtiden kunna stärka de berörda nyckelgrupperna och därmed Svenska kyrkans arbete. Utbildningsinstitutet gavs därmed en möjlighet att utveckla verksamheten till att även innefatta påbyggnadsutbildningar. I dag erbjuder Svenska kyrkans utbildningsinstitut en behörighetsgivande utbildning för blivande kyrkoherdar.

Närmare information om utbildningarnas innehåll finns i utbildnings- och kursplanerna för respektive utbildning.

Utöver grundutbildningen i utbildningsinstitutets regi finns möjlighet till vidareutbildningar som ett flertal stift anordnar med externa aktörer. Exempel på detta utgörs av Uppsala stifts och Stiftelsen Fjellstedtska skolans utbildning i konfirmandpedagogik, Luleå stifts utbildning i samarbete med Älvsby folkhögskola som behandlar ämnet barn, bibel och undervisning – mötet med barn 0–13 år, Göteborgs stifts högre teologiska seminarium samt Skara stifts erbjudande om en högskoleutbildning inriktad på religionspedagogik.

Kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att med anledning av beslutspunkt 3 i kyrkostyrelsens skrivelse 2019:5 uppdra till kyrkostyrelsen att i sitt framtida strategiska arbete beakta det Tillsyns- och uppdragsutskottet anfört beträffande undervisning.

Utskottet fick följande frågor som utgångspunkt för sitt samtal:

- ◆ Vilka möjligheter och svårigheter ser utskottet när det gäller tillsyn över undervisningen?
- ◆ Vilken roll kan församlingsinstruktionerna spela och vad finns det för möjligheter att stärka undervisning och lärande?
- ◆ Vad behöver särskilt beaktas vid införandet av undervisningsplaner?
- ◆ Hur kan barnkonsekvensanalysen bidra till att förbättra Svenska kyrkans arbete med undervisning och lärande?

Utskottets erfarenheter utifrån temat undervisning kan sammanfattas med följande punkter:

- ◆ Främjande- och tillsynsuppgiften hålls ihop på stiftsnivå och tillsynsarbetet utifrån kyrkans organisering och ansvarsfördelning fungerar bra. Stiftets tillsyn sker såväl kontinuerligt som genom punktinsatser. Till detta kommer även kyrkoherdens kontinuerliga tillsynsansvar på församlingarnas nivå. Det behöver således inte införas något nytt på tillsynsområdet.
- ◆ Ett verktyg för tillsynen inom kyrkan är en väl formulerad församlingsinstruktion. Genom församlingsinstruktionen och dess pastorala program har församlingarna möjlighet att dra upp riktlinjer och målsättningar för undervisning. För en ökad medvetenhet och förbättringar på området undervisning är det således upp till församlingarna att formulera detta i församlingsinstruktionen, som blir föremål för revidering minst vart fjärde år.
- ◆ Det kan diskuteras huruvida undervisningsplaner är rätt väg att gå. Troligtvis når man ingen lösning genom att anta nya former av undervisningsdokument. Utifrån bredden av undervisningsuppdraget är det även svårt att föreställa sig vad en undervisningsplan skulle handla om alternativt begränsas till.
- ◆ Barnkonsekvensanalysen bidrar till ett fördjupat lärande genom reflektion och förnyat perspektiv. Genom barnkonsekvensanalysen kan även det stora undervisningsbehovet synliggöras.

Motion 2019:28

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2019:28.

Utskottet bedömer att utöver det pastorala programmet i församlingsinstruktionen måste varje församling årligen upprätta en verksamhetsplan för sin undervisningsverksamhet. Utskottet finner dock inte skäl att reglera sådana verksamhetsplaner i kyrkoordningen. Därför föreslår utskottet att kyrkomötet ska avslå motion 2019:28 punkt 1.

Kyrkoordningen anger en ansvarsfördelning mellan stift och nationell nivå som innebär att det är stiftets uppgift att främja församlingarnas liv, i vilket det ingår att erbjuda möjligheter till utbildning och i viss utsträckning handledning, och nationell nivåns uppgift att stödja stiftet. Utskottet anser liksom motionären att det är av betydelse att församlingarnas behov av teologiskt välutbildade lärare tillgodoses.

TU 2019:3

Beaktande den ordning som gäller för ansvarsfördelningen inom Svenska kyrkan är möjligheten till vidareutbildning dock i första hand en uppgift för församlingar, pastorat och stift. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att kyrkomötet ska avslå motion 2019:28 punkt 2.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Margareta Nisser-Larsson, ordförande

Elin Ljunglöf Slåttermann, sekreterare

Beslutande: Margareta Nisser-Larsson, ordförande, Maria Johansson-Berg, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Anna-Lena Carlsson, Stig Eriksson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Johan Blix, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Birgitta Eliasson, Sebastian Clausson, Linda Isberg, Sten Janson, Birger Svensson, Julia Kronlid, Jonas Chongera, Anna Stenberg, Marcus Romedahl och Jan Björkman.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2019:4

Katekeser

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas tre motioner. I motion 2019:18 föreslås det att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att ta fram en katekes som särskilt uppmärksammar erfarenheterna i skärningspunkten mellan kristen tro och samisk kultur. I motion 2019:19 föreslås det att kyrkostyrelsen får i uppdrag att ta fram en ny vuxenkatekes för Svenska kyrkan och i motion 2019:35 föreslås det dels att kyrkostyrelsen får i uppdrag att i samverkan med biskopsmötet verka för att bruket av Lilla katekesen för alla åldrar förnyas i Svenska kyrkans församlingar, dels att kyrkostyrelsen får i uppdrag att tillsätta en kateketisk pedagogisk kommitté.

Mot bakgrund bland annat av att det finns och ges ut böcker som handlar om troslära och frågor om kristen tro i bred bemärkelse samt att kyrkostyrelsen har avsatt medel för ett projekt om samisk andlighet och kyrkliga traditioner, initierat av Samiska rådet i Svenska kyrkan, föreslår utskottet att motionerna avslås.

Till betänkandet finns två reservationer.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2019:18,
2. avslå motion 2019:19,
3. avslå motion 2019:35, punkt 1,
4. avslå motion 2019:35, punkt 2.

Motionernas förslag

Motion 2019:18 av Leif Nordenstorm och Agneta Granström, Katekes som uppmärksammar samiska erfarenheter

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en katekes som särskilt uppmärksammar erfarenheterna i skärningspunkten mellan kristen tro och samisk kultur.

Motion 2019:19 av Leif Nordenstorm m.fl., Ny katekes för Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en ny vuxenkatekes för Svenska kyrkan.

Motion 2019:35 av Fredrik Sidenvall, Förnyat bruk av Lilla katekesen

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att i samverkan med biskopsmötet verka för att bruket av Lilla katekesens för alla åldrar förnyas i Svenska kyrkans församlingar,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en kateketisk pedagogisk kommitté där både dogmatiskt kunniga teologer, erfarna präster och församlingspedagoger, samt företrädare för utbildningsvetenskap och neurologi finns med. En sådan kommitté skulle ha uppdrag att inventera internationellt material kring och bruk av Lilla katekesen, utveckla pedagogiskt material för alla åldrar och ställa det till stiftens och församlingarnas och de lutherska skolornas tjänst.

Bakgrund

Samisk andlighet och kyrkliga traditioner

Under 2013–2016 initierade Svenska kyrkans teologiska kommitté en serie samtal med reflektion och fördjupning om samisk andlighet tillsammans med bland annat samiska teologer. Samtalen visade bland annat på ett behov av att fortsätta reflektionen och att göra den mer systematisk och tillgänglig för andra intresserade.

I kyrkostyrelsens skrivelse om verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2020–2022 ingår en finansiering av ett projekt om samisk andlighet och kyrkliga traditioner, initierat av Samiska rådet i Svenska kyrkan. Syftet med projektet är att benämna och synliggöra samisk andlighet och samiska kyrkliga traditioner. Syftet är också att stödja Svenska kyrkans medarbetare i mötet med samer och samiska traditioner och att synliggöra samisk kultur och språk inom Svenska kyrkan. Vid kyrkokansliet utarbetas projektiden närmare under hösten 2019 och samtal kommer att föras med aktuella stift och Svenska kyrkans teologiska kommitté om dess innehåll och genomförande. Projektet avses omfatta dels teologisk reflektion kring samisk andlighet, kyrkoliv och traditioner, dels exempel på och belysning av samiska kyrkliga traditioner och ritualer i en kristen kontext, som välsignelse och kyrkliga handlingar.

Tidigare arbete med bekännelsefrågor

Under åren 1983–1993 pågick det som kallades Svenska kyrkans bekännelsearbete. I det arbetet utgavs många böcker om Svenska kyrkans evangelisk-lutherska identitet och om en tolkning av kristen tro i vår tid. Under bekännelsearbetets gång diskuterades hur arbetet skulle bedrivas och vad slutresultatet skulle kunna bli. I det sammanhanget pekades på de vuxenkatekeser som hade tagits fram inom de evangeliska kyrkorna i dåvarande Västtyskland och i Nederländerna utifrån ett arbete som delvis svarade mot Svenska kyrkans bekännelsearbete. Efter diskussioner vid 1987 års kyrkomöte kan bekännelsearbetet sägas ha kommit in i en ny fas. I Centralstyrelsens beslut om arbetets inriktning och bedrivande talades också om en katekes. ”Det är naturligt att resultatet av det pågående arbetet med identitetsfrågorna och trostolkningen resulterar i en katekes för Svenska kyrkan som då [1993] presenteras.”

Det skriftliga slutresultatet av bekännelsearbetet blev dels *Lilla boken om kristen tro*, dels *Befrielsen – stora boken om kristen tro*. Den förstnämnda var en till omfånget relativt liten skrift som kom ut i en stor mängd lokala upplagor och stiftsupplagor. *Befrielsen* karaktäriserades i Centralstyrelsens skrivelse 1993:4 som en samtalsbok. Något arbete av motsvarande slag som bedrevs inom ramen för Svenska kyrkans bekännelsearbete har inte gjorts därefter, men i samband med högtidlighållandet 2017 av att det var 500 år sedan reformationen publicerades en stor mängd böcker och annat

Tidigare behandling i kyrkomötet av frågan om en ny vuxenkatekes

Under senare år har kyrkomötet vid tre tillfällen, 2014, 2015 och 2018, avslagit motioner om att utarbeta en vuxenkatekes. Tillsyns- och uppdragsutskottet framför i betänkandet 2014:8 att man inte gör någon annan bedömning än motionären i fråga om att det har skett en försvagning av kunskapen om kristen tro och kristet liv, men att utskottet inte är övertygat om att lösningen med en vuxenkatekes är den som ska väljas. Utskottet framhåller bland annat att en svårighet är att kyrkans vuxenundervisning bedrivs bland personer med olika vana att arbeta med texter av det slag som behöver finnas i en vuxenkatekes. Såväl en katekes relativt stora omfattning som innehållsliga frågor skulle också medföra en betydande arbetsinsats. Utskottet framhåller att det finns behov av böcker och andra medier som i vår tid framställer den kristna tron för vuxna personer och konstaterar att det finns visst material, bland annat sedan 2011 en nyöversättning av Luthers lilla katekes som är tillgänglig som pdf-fil via internet: www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=811916. Förutom att det är en nyöversättning av katekesen finns där också en inledning, kommentarer och samtalsfrågor. I betänkandet TU 2018:2 med anledning av en motion om att utarbeta en ny vuxenkatekes anger utskottet att satsningen *Dela tro – dela liv* samt programmet för lärande och undervisning utgör sådant som kan anses ligga i linje med det som efterfrågas i motionen.

Gemensamma satsningar på bland annat undervisning

Satsningen *Dela tro – dela liv* pågick 2013–2018, som resultat av ett beslut av kyrkostyrelsen 2012 om en gemensam satsning på undervisning och mission för alla åldrar. *Dela tro – dela liv* innehöll ett stort antal delprojekt som stöd för församlingarnas och stiftens arbete med att ge människor i alla åldrar möjlighet att växa och utvecklas i sin förmåga att samtala om och leva i tro. Som en fortsättning på detta har ett långsiktigt program för lärande och undervisning påbörjats för att samla, tillgängliggöra och utveckla det arbete med undervisning som pågår i församlingarna och driva det framåt. Programmet initieras från nationell nivå och engagerar också stiftet. Den teologiska utgångspunkten är att Svenska kyrkan som folkkyrka har uppdraget att förkunna evangelium för var och en inom församlingens gränser.

I projektet ingår tre linjer:

1. Samverkan mellan nationell nivå, stift och församlingar, för att arbetet med lärande och undervisning ska bli tydligare och mer systematiskt. Här ingår att inventera pågående arbete, organisera och tillgängliggöra det material som finns och vid behov ta fram nytt material.
2. Arbete med digitala åtgärder som ger allmänheten tillgång till en bred och djup förståelse av kristen tro i enlighet med Svenska kyrkans teologiska tradition.
3. Insatser som bidrar till att Svenska kyrkan blir mer delaktig och synlig i det offentliga samtalet om religion, livsfrågor, etik och värderingsfrågor. Syftet är att höja kunskapen om kristen tro i vid mening.

I arbetet med programmet ingår en stiftsövergripande arbetsgrupp med representanter från samtliga stift samt programansvarig och flera handläggare vid kyrkokansliet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionerna 2019:18, 2019:19 och 2019:35.

Utskottet har vid flera kyrkomöten de senaste åren behandlat motioner som gett anledning att göra överväganden om utarbetande av katekeser av olika slag. Genomgående har utskottet bekräftat att insatser för att öka kunskapen om kristen tro behövs, men inte ansett att utarbetandet av en särskild katekes är en satsning som kyrkomötet ska välja. Även till detta års kyrkomöte har motioner inkommit som handlar om att utarbeta katekeser och om att verka för förnyat bruk av Martin Luthers lilla katekes. Utskottet konstaterar att det finns och ges ut nya böcker som handlar om troslära och frågor om kristen tro i bred bemärkelse, bland annat gavs ett flertal böcker ut i samband med högtidlighållandet av 500-årsminnet av reformationen 2017. Dessa avspeglar mångfalden av fromhetsinriktningar som finns inom Svenska kyrkan och ger möjlighet för församlingar och enskilda att hitta och använda sådant material som, utifrån just de förkunskaper och behov som en person eller grupp har, kan bidra till fördjupning och samtal om den kristna tron. Vad gäller Martin Luthers lilla katekes har en ny översättning getts ut 2011 genom den teologiska kommittén på uppdrag av kyrkostyrelsen. Till denna finns inledning, kommentar och ett fördjupningsmaterial och detta finns tillgängligt för nedladdning på Svenska kyrkans webbplats.

Utskottet har även tagit del av De Ungas Kyrkomötes svar på motion 2019:19 vari bland annat framförs att mötet inte ser ett konkret behov av en ny katekes men istället ett behov av verktyg för att tillgängliggöra katekesen i ljuset av dagens erfarenheter och utmaningar präglad av Svenska kyrkans sätt att vara kyrka.

I motion 2019:35 finns även ett förslag att tillsätta en kateketisk pedagogisk kommitté med uppdrag att inventera internationellt material kring och bruk av Lilla katekesen, utveckla pedagogiskt material för alla åldrar och ställa det till stiftens och församlingarnas och de lutherska skolornas tjänst. Utskottets mening är att det föreslagna uppdraget är alltför snävt för en nationellt tillsatt pedagogisk kommitté. Utskottet konstaterar också att det inom projektet för lärande och undervisning, som har ett brett uppdrag, finns en arbetsgrupp och handläggare som i vissa avseenden kommer att kunna ha nationellt samordnande funktioner av pedagogiska insatser inom detta projekts ramar.

Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion 2019:19 och 2019:35 ska avslås.

Vad gäller att uppmärksamma erfarenheterna i skärningspunkten mellan kristen tro och samisk kultur anser utskottet att det är angeläget. Det projekt om samisk andlighet och kyrkliga traditioner som har initierats av Samiska rådet i Svenska kyrkan innefattar inte utarbetandet av en samisk katekes, men det är utskottets mening att projektet ändå till viss del svarar mot det som efterfrågas i motion 2019:18 och utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Margareta Nisser-Larsson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Margareta Nisser-Larsson, ordförande, Maria Johansson-Berg, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Anna-Lena Carlsson, Stig Eriksson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Johan Blix, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

TU 2019:4

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Birgitta Eliasson, Sebastian Clausson, Linda Isberg, Sten Janson, Birger Svensson, Jonas Chongera, Anna Stenberg, Marcus Romedahl och Jan Björkman.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot Tillsyns- och uppdragsutskottets beslut att avslå motion 2019:35 till förmån för bifall till hela motionen.

Hans Weichbrodt

Reservation 2

Jag reserverar mig mot Tillsyns- och uppdragsutskottets beslut att avslå motion 2019:35 till förmån för bifall till hela motionen.

Helena Elmqvist

Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2019:5

Utbildningsmaterial om Svenska kyrkans bekännelseskriter

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2019:24 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att tillskapa ett utbildningsmaterial om Svenska kyrkans bekännelseskriter för förtroendevalda i kyrkans olika instanser.

Enligt Tillsyns- och uppdragsutskottets bedömning finns det redan material om Svenska kyrkans bekännelseskriter som går att använda för det ändamål som motionärerna efterfrågar. Utskottet föreslår därför att motion 2019:24 ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2019:24.

Motionens förslag

Motion 2019:24 av Kjell O Lejon och Leif Nordlander, Utbildningsmaterial om Svenska kyrkans bekännelseskriter

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillskapa ett utbildningsmaterial i Svenska kyrkans bekännelseskriter för förtroendevalda i kyrkans olika instanser.

Bakgrund

I kyrkoordningens första avdelning och första kapitel finns grundläggande bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Avdelningen består bara av ett enda kapitel och en paragraf. Regleringen i 1 kap. 1 § kyrkoordningen har följande lydelse.

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, som gestaltas i gudstjänst och liv, är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter, är sammanfattad i den apostoliska, den nicenska och den athanasianska trosbekännelsen samt i den oförändrade augsburgska bekännelsen av år 1530, är bejakad och erkänd i Uppsala mötes beslut år 1593, är förklarad och kommenterad i Konkordieboken samt i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument.

Befintligt material om bekännelseskriterna

Konkordieboken är en beteckning för de lutherska bekännelseskriterna. *Svenska kyrkans bekännelseskriter* är titeln på den svenska översättningen av Konkordieboken som utgavs 1944. I *Svenska kyrkans bekännelseskriter* samlas således Luthers

lilla och stora katekes, trosbekännelserna, den augsburgska bekännelsen, Konkordieformeln och andra bekännelseskrifter som format Svenska kyrkan. Boken innehåller också Uppsala mötes beslut. Den sjätte upplagan av *Svenska kyrkans bekännelseskrifter* utgavs av Verbum 2005 och en talboksutgåva utkom 2007. Texterna finns också tillgängliga på internet.

För stora delar av Konkordieboken gäller att den senaste översättningen är den som gjordes på 1940-talet. Det finns dock nyare översättningar av vissa delar. Ett exempel är Martin Luthers *Lilla katekesen*, med översättning, inledning och kommentarer av Carl Axel Aurelius och Margareta Brandby-Cöster, som utgavs 2011. Den gavs ut genom teologiska kommittén på uppdrag av kyrkostyrelsen och finns även tillgänglig för nedladdning på Svenska kyrkans webbplats. Det finns också en översättning av *Martin Luthers stora katekes* från 1999, gjord av Martin Krauklis. Den utkom i en andra upplaga 2017.

Under åren 1983–1993 pågick det som kallades Svenska kyrkans bekännelsearbete. Det skriftliga slutresultatet av bekännelsearbetet blev dels *Lilla boken om kristen tro*, dels *Befrielsen – stora boken om kristen tro*. Den förstnämnda kom ut i en stor mängd lokala editioner och stiftsditioner. Den sistnämnda karaktäriserades i Centralstyrelsens skrivelse 1993:4 som en samtalsbok.

Med anledning av reformationsåret 2017 har många publikationer utkommit på temat. Däribland en nyöversättning av augsburgska bekännelsen med kommentarer. Redan 2018 publicerades en utvidgad utgåva med fler kommenterande texter, bland annat av Rune Söderlund, Thomas Ekstrand och Karin Johannesson, *Confessio Augustana, Augsburgska bekännelsen nyöversatt och kommenterad*, EFS Budbäraren.

Inför Strängnäs stifts präst- och diakonmöte hösten 2017 utkom boken *För Kristi skull – introduktion till de lutherska bekännelserna*. Den är i huvudsak en översättning av en bok – *Fortress Introduction to the Lutheran Confessions* – skriven av Günther Gassman och Scott Hendrix före undertecknandet av den för romersk-katolska kyrkan och lutherska kyrkor *Gemensamma deklARATIONEN om rättfärdiggörelseläran* 1999. I den översatta och för första gången på svenska utgivna boken finns nyskrivna kapitel av biskop emeritus Carl Axel Aurelius och prostern Pernilla Parenmalm. Bokens syfte är att ge en grundläggande introduktion till de lutherska bekännelseskripterna.

Tidigare kyrkomötesbeslut

Frågor med koppling till vad som tas upp i motionen 2019:24 har tidigare behandlats av kyrkomötet och beretts av Tillsyns- och uppdragsutskottet. I betänkandet TU 2003:15 behandlades motion 2003:76 med förslag om att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att föranstalta om en nyutgåva av *Svenska kyrkans bekännelseskrifter* med nyskrivet inledningskapitel och med bekännelseskriaternas text språkligt reviderad eller nyöversatt. Utskottet menade att kyrkomötet inte hade anledning att ta initiativ av det slaget och föreslog att motionen skulle avslås. Kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag.

I betänkandet TU 2015:16 behandlades motion 2015:108. I den föreslogs bland annat att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att verka för att material skulle tas fram som underlättade läsningen av *Svenska kyrkans bekännelseskrifter*. Utskottet gjorde bedömningen att det redan fanns material som underlättade läsningen av *Svenska kyrkans bekännelseskrifter*. Därtill påpekades att ytterligare litteratur på området var att vänta framöver. I enlighet med utskottets förslag avslög kyrkomötet motionen.

I betänkandet TU 2016:6 behandlades motion 2016:14 om att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att ombesörja att Konkordieboken gavs ut på nytt i en modern översättning. Tillsyns- och uppdragsutskottet konstaterade att Konkordieboken som

helhet finns tillgänglig såväl som tryckt skrift som via internet. Utskottet menade att den svenska språkdräkten inte är föråldrad på ett sådant sätt att texten därigenom blir svårtillgänglig. Samtidigt noterades att det ligger i sakens natur att texter skrivna i huvudsak på 1500-talet inte alltid är enkla att tillägna sig. Dock påpekade utskottet att det finns vissa nyöversättningar och att en sådan var under utarbetande vad gällde den centrala bekännelsestexten från reformationstiden, den augsburgska bekännelsen. Kyrkomötet avslög motionen, i enlighet med utskottets förslag.

I betänkandet TU 2017:15 behandlades motion 2017:124 med förslag om att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att igångsätta ett projekt syftande till nyöversättning med kommentarer till *Svenska kyrkans bekännelseskrifter*. Mot bakgrund av att det kommit ut eller var på väg nyöversättningar och kommentarer till några av de viktigaste av reformationstidens dokument, vilka också hör till *Svenska kyrkans bekännelseskrifter*, samt att reformationjubiléet 2017 medfört att det utgetts många andra skrifter som uppmärksammat och på olika sätt behandlat det reformatoriska arvet och dess betydelse, föreslog utskottet att motionen skulle avslås. Kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag.

I betänkandet 2018:2 behandlades motion 2018:4 med förslag att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att ta fram en vuxenkatekes med utgångspunkt från den nyöversättning av augsburgska bekännelsen som gjordes av Johannelunds teologiska högskola och publicerades 2018. Utskottet konstaterade att det pågick arbete med ett systematiskt program för undervisning och lärande och fann inte anledning att utifrån den nyöversättning av augsburgska bekännelsen som gjorts ge kyrkostyrelsen i uppdrag att ta fram en vuxenkatekes. I enlighet med utskottets förslag beslutade kyrkomötet att avslå motionen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2019:24.

Tillsyns- och uppdragsutskottet har återkommande behandlat motioner som på olika sätt berört Svenska kyrkans bekännelseskrifter, vilket framgår av bakgrundsbeskrivningen ovan. Samtliga gånger har kyrkomötet beslutat att avslå motionerna, i enlighet med utskottets förslag. Utskottet konstaterar att det redan finns material om Svenska kyrkans bekännelseskrifter, som går att använda för det ändamål som motionärerna efterfrågar. Om det befintliga materialet inte uppfyller uppkomna behov vill utskottet framhålla möjligheten för den som vill att framarbete nytt material, som därefter kan ges ut via ett förlag. Utskottet bedömer det däremot inte vara en fråga för kyrkomötet att besluta om utbildningsmaterial gällande Svenska kyrkans bekännelseskrifter. Ett sådant beslut skulle kunna innebära att ett framarbetat material får karaktären av ett officiellt material för Svenska kyrkan och närmast får karaktären av nya bekännelseskrifter, vilket inte är avsikten. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2019:24.

Uppsala den 2 oktober 2019

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Maria Johansson-Berg, ordförande

Heidi Stenberg, sekreterare

TU 2019:5

Beslutande: Maria Johansson-Berg, ordförande, Margareta Nisser-Larsson, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Anna-Lena Carlsson, Stig Eriksson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Johan Blix, Linda Sjöo och Torbjörn Arvidsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Birgitta Eliasson, Sebastian Clausson, Linda Isberg, Sten Janson, Birger Svensson, Jonas Chongera, Hans Weichbrodt, Anna Stenberg, Marcus Romedahl och Jan Björkman.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2019:6

Forskning om kristologin bland Svenska kyrkans präster

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2019:39 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett forskningsuppdrag om hur Svenska kyrkans präster idag ser på de kristologiska frågorna.

Med hänvisning bland annat till ett nyligen genomfört forskningsprojekt om hur präster i Svenska kyrkan förhåller sig till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära samt biskopens och domkapitlets tillsyn över präster föreslår utskottet att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2019:39.

Motionens förslag

Motion 2019:39 av Berth Löndahl m.fl., Forskning om kristologin bland Svenska kyrkans präster

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett forskningsuppdrag om hur Svenska kyrkans präster idag ser på de kristologiska frågorna.

Bakgrund

Svenska kyrkans forskningsenhet genomförde med start 2012 ett forskningsprojekt för att ta reda på hur präster i Svenska kyrkan tolkar och förhåller sig till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. En enkätundersökning skickades till 1 804 präster verksamma i Svenska kyrkan och 1 348 svarade. En analys av resultatet publicerades 2016 i Svensk teologisk kvartalskrift (Årg. 92, 2016).

I enkäten hade prästerna fått ta ställning till påståenden som representerade olika sätt att tolka Jesu uppståndelse, evigt liv, försoningen och undren. I analysen gjordes en indelning av påståendena och av prästernas inställning till dessa så att tre tolkningsinriktningar kunde urskiljas: fri, funktionell och formell. Förenklat uttryckt handlade tolkningsinriktningen *fri* om tolkningspåståenden kopplade till uttrycket ”inte uppfattas bokstavligt”, *funktionell* om inkluderande påståenden som beskrevs som pastoralt inriktade och relaterade till prästens yrkesutövning medan tolkningsinriktningen *formell* var knuten till formuleringar i Svenska kyrkans lärodokument och officiella uttalanden. Prästerna fick i enkäten även ange vilket år de hade prästvigt och i vilket stift de för närvarande tjänstgjorde.

Forskningsprojektet visade bland annat på att prästerna i högre utsträckning omfattade tolkningsinriktningen som kallades *formell* än den som kallades *fri*. Ställningstagandet som gällde den *funktionella* tolkningsinriktningen var mindre tydligt, men mer för än emot.

Materialet visade en vilja hos prästerna att ligga nära Svenska kyrkans officiella troslära och pekade mot att den enskilda prästen också anser sig göra det. Det visade även att det finns skillnader mellan ”vigningsgenerationer” och skillnader mellan stiftet. Det gick tydligt att sätta samman stiftet i grupper som kunde karakteriseras på en skala från en *formell* till en *fri* tolkningsinriktning. Vad gäller ”vigningsgenerationer” var de präster som menar sig stå längst från Svenska kyrkans troslära de senast prästvigda.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2019:39.

Utskottet konstaterar att kristologi, läran om Kristus, är central i den kristna tron och därmed alltid en viktig fråga för kyrkan. Forskning om hur Svenska kyrkans präster idag ser på de kristologiska frågorna är ett forskningsuppdrag som skulle kunna ge mer kunskap om prästers tro och förkunnelse. Det är dock inte givet vad resultatet av en sådan forskningsinsats skulle användas till. Varje förslag till forskningsprojekt bör noga övervägas också för att det finns många områden som är värda att genomföra forskning inom medan resurserna är begränsade. Som redogjorts för i bakgrundstexten har det nyligen genomförts ett forskningsprojekt om hur präster i Svenska kyrkan tolkar och förhåller sig till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Med hänvisning till detta, samt till det faktum att Svenska kyrkan har särskilda ordningar enligt vilka biskop och domkapitel utövar tillsyn över präster, menar utskottet att något forskningsprojekt av det slag som motionären efterfrågar inte ska initieras av kyrkomötet och föreslår att motionen avslås.

Uppsala den 2 oktober 2019

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Maria Johansson-Berg, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Maria Johansson-Berg, ordförande, Margareta Nisser-Larsson, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Anna-Lena Carlsson, Stig Eriksson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Johan Blix, Linda Sjöo och Torbjörn Arvidsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Birgitta Eliasson, Sebastian Clausson, Linda Isberg, Sten Janson, Birger Svensson, Jonas Chongera, Hans Weichbrodt, Anna Stenberg, Marcus Romedahl och Jan Björkman.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2019:7

Verksamhetsberättelse 2018 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas verksamhetsberättelsen för 2018 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar. Ansvarsnämnden har överlämnat verksamhetsberättelsen till kyrkomötet. Utskottet föreslår att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelsen 2018 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar till handlingarna.

Verksamhetsberättelsen

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar har den 25 juni 2019 beslutat om verksamhetsberättelse för 2018. Ansvarsnämnden har överlämnat verksamhetsberättelsen till kyrkomötet.

Bakgrund

Av 4 kap. 8 § kyrkomötets arbetsordning följer att Tillsyns- och uppdragsutskottet bland annat ska bereda till kyrkomötet överlämnad verksamhetsberättelse från Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar. Det finns ingen bestämmelse om att Ansvarsnämnden ska avge en verksamhetsberättelse. Syftet med bestämmelsen i arbetsordningen är att det ska finnas en ordning för att ta emot och behandla verksamhetsberättelsen om en sådan överlämnas till kyrkomötet.

Ansvarsnämnden för biskopar ska självständigt fullgöra den uppgift som anges i 10 kap. 8 § kyrkoordningen, nämligen att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. Härtill ska nämnden enligt bestämmelserna i 8 kap. 8 § kyrkoordningen pröva behörigheten att biskopvigas hos dem som erhåller röster i nomineringsval. När kyrkoordningen tillkom framhölls att Ansvarsnämndens självständiga ställning innebär att kyrkomötet och andra rikskyrkliga organ inte får lägga sig i hur de enskilda ärendena ska hanteras i nämnden. Det finns inte heller utrymme för någon annan generell reglering av nämndens verksamhet än den som finns i kyrkoordningen (CsSkr 1999:3 s. 2–378). Någon granskning av hur Ansvarsnämnden fullgjort sitt uppdrag är inte avsedd att ske från kyrkomötets sida.

I verksamhetsberättelsen 2018 redovisas Ansvarsnämndens sammansättning, sammanträden och arbete. Under året inkom tretton ärenden. Sju av dessa avsåg anmälningar mot biskopar, två avsåg behörighetsprövning inför biskopsval, tre var av

administrativ karaktär och ett rörde avvisande av överklagande. Nämnden avgjorde under året dessa ärenden samt ett ärende som inkom under 2016.

Ansvarsnämnden anger att nämnden utifrån sitt perspektiv anser att rättsavdelningens promemoria ”Vissa frågor om biskopsval” (dnr Ks 2017-1160) väcker frågor om den nuvarande nominerings- och valprocessen, och ett behov av en fördjupad översyn av aktuella bestämmelser i kyrkoordningen, utöver vad som tagits upp i promemorian.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelsen 2018 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar till handlingarna.

Avsikten med behandlingen av verksamhetsberättelsen är inte att det ska ske någon prövning av Ansvarsnämndens verksamhet. Kyrkomötet har inte heller att ta ställning till om nämndens sätt att sköta sitt uppdrag ska godkännas eller inte. Därmed har utskottet inte heller att göra någon värdering, vare sig positiv eller negativ, i fråga om hur verksamheten har bedrivits.

Utskottet har i yttrandet TU 2019:1y till Organisationsutskottet över kyrkostyrelsens skrivelse Ändringar i kyrkoordningen m.m., KsSkr 2019:4, del 3 (Vissa frågor om biskopsval), uppmärksammat Organisationsutskottet på Ansvarsnämndens synpunkt så som den uttrycks i verksamhetsberättelsen 2018 under punkt 5 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Utskottet föreslår att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen 2018 till handlingarna.

Uppsala den 3 oktober 2019

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Maria Johansson-Berg, ordförande

Elin Ljunglöf Slåttermann, sekreterare

Beslutande: Maria Johansson-Berg, ordförande, Margareta Nisser-Larsson, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Anna-Lena Carlsson, Stig Eriksson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Johan Blix, Linda Sjöo och Torbjörn Arvidsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Birgitta Eliasson, Sebastian Clausson, Linda Isberg, Sten Janson, Birger Svensson, Julia Kronlid, Jonas Chongera, Hans Weichbrodt, Anna Stenberg, Marcus Romedahl och Jan Björkman.

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappman har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2019:8

Verksamhetsberättelse 2018 för Svenska kyrkans överklagandenämnd

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas Svenska kyrkans överklagandenämnds verksamhetsberättelse för 2018. Tillsyns- och uppdragsutskottet föreslår att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att lägga Svenska kyrkans överklagandenämnds verksamhetsberättelse 2018 till handlingarna.

Verksamhetsberättelsen

Svenska kyrkans överklagandenämnd har den 6 september 2019 beslutat om verksamhetsberättelse för 2018. Överklagandenämnden har samma dag överlämnat verksamhetsberättelsen till kyrkomötet.

Bakgrund

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Enligt 10 kap. 10 § kyrkoordningen är Svenska kyrkans överklagandenämnd ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan. Överklagandenämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. När kyrkoordningen tillkom framhölls att Överklagandenämndens självständiga ställning innebär att kyrkomötet och andra rikskyrkliga organ inte får lägga sig i hur de enskilda ärendena ska hanteras i nämnden. Det finns inte heller utrymme för någon annan generell reglering av nämndens verksamhet än den som finns i kyrkoordningen (CsSkr 1999:3, s. 2–378). Någon granskning av hur Överklagandenämnden fullgjort sitt uppdrag är inte avsedd att ske från kyrkomötets sida.

Det finns ingen bestämmelse om att Svenska kyrkans överklagandenämnd ska avge en verksamhetsberättelse. Överklagandenämnden har dock gjort detta alltsedan sin tillkomst och så även beträffande verksamhetsåret 2018. Enligt 4 kap. 8 § i kyrkomötets arbetsordning ska Tillsyns- och uppdragsutskottet bereda till kyrkomötet överlämnad verksamhetsberättelse från Svenska kyrkans överklagandenämnd. Syftet med bestämmelsen i arbetsordningen är att tillse att det finns en ordning för hur verksamhetsberättelsen ska tas emot och behandlas för det fall en sådan överlämnas till kyrkomötet.

Verksamheten 2018

I verksamhetsberättelsen för år 2018 redovisar Överklagandenämnden sina uppgifter, sin sammansättning och när sammanträden har hållits. Överklagandenämnden har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för Överklagandenämndens verksamhet har för budgetåret 2018 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet avseende kyrkomötet. Nämndens kansligöromål har fullgjorts av personal vid kyrkokansliet. Nämnden anger att dess verksamhet liksom tidigare har varit inriktad utifrån ett mål som kan preciseras till att nämndens ärenden ska avgöras på ett rättssäkert och effektivt sätt samt effektmålet att medianåldern för ärenden som avgörs genom nämndbeslut inte bör överstiga tre månader. Överklagandenämnden anser att nämnda mål väsentligen har uppfyllts under år 2018.

Verksamhetsberättelsen redovisar antalet inkomna ärenden under åren 2015–2018 samt varifrån ärendena inkommit. För samma tidsperiod redovisas antalet avgjorda ärenden för respektive ärendetyp. Avseende verksamhetsåret 2018 redovisas också i vilken utsträckning utgången i Överklagandenämndens beslut inneburit att det klandrade beslutet undanröjts, upphävts, helt eller delvis ändrats eller att det beslutats att ärendet ska prövas på nytt. Av de 21 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattat under år 2018 har utgången i två av besluten innefattat beslut av ovannämnda slag. För de 38 slutliga besluten år 2017 var motsvarande siffra fyra. Antalet ärenden som underställts Överklagandenämndens prövning under år 2018 har varit färre än under föregående år, 28 ärenden år 2018 jämfört med 44 ärenden år 2017. Nämnden förväntar sig inte någon större förändring av antalet ärenden under kommande år.

Utifrån sitt perspektiv ser Överklagandenämnden för närvarande inte några behov av ändringar i kyrkkoordineringen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att lägga Svenska kyrkans överklagandenämnds verksamhetsberättelse 2018 till handlingarna.

Avsikten med behandlingen av Överklagandenämndens verksamhetsberättelse är inte att det ska ske någon prövning av verksamheten. Kyrkomötet ska inte ta ställning till om nämndens sätt att sköta sitt uppdrag ska godkännas eller inte. I och med detta ska inte heller utskottet göra någon värdering i fråga om hur verksamheten har bedrivits. Utskottet har inte heller i övrigt funnit skäl att ta upp någon särskild fråga utifrån Överklagandenämndens verksamhetsberättelse för 2018. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Uppsala den 2 oktober 2019

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Maria Johansson-Berg, ordförande

Heidi Stenberg, sekreterare

Beslutande: Maria Johansson-Berg, ordförande, Margareta Nisser-Larsson, Roine Olsson, Anna Forssell, Lars Risberg, Hans-Olof Andrén, Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Anna-Lena Carlsson, Stig Eriksson, Helena Elmqvist, Helena Nordvall, Johan Blix, Linda Sjöo och Torbjörn Arvidsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Birgitta Eliasson, Sebastian Clausson, Linda Isberg, Sten Janson, Birger Svensson, Jonas Chongera, Hans Weichbrodt, Anna Stenberg, Marcus Romedahl och Jan Björkman.

TU 2019:8

Biskoparna Johan Tyrberg och Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.